

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

10. Literární generace 2. poloviny 19. století

Pracovní list 10A

1. Jak ovlivnilo český kulturní život období bachovského absolutismu?

2. Vyjmenuj literární generace 2. pol. 19. století a vysvětli jejich název.

3. K dílu dopiš jméno autora a literární generaci, do které patří:

- ✓ Radúz a Mahulena
- ✓ Kříž u potoka
- ✓ Povídky malostranské
- ✓ Broučkářdy
- ✓ Svatý Xaverius
- ✓ Zlatý máj
- ✓ Muzikantská Liduška
- ✓ Noc na Karlštejně

4. Vylušti tajenku

----	----	----	----	----	----					----	----	----
----	----							----	----	----	----	----
----	----	----										
----	----	----	----	----						----	----	----
								----	----	----	----	----
							----	----	----	----	----	----
----	----								----	----	----	----

1. autor almanachu Lada-Nióla

2. zakladatel poezie pro děti

3. místo, kde se odehrávají prózy K. Světlé

4. představitel novoromantismu

5. literární žánr založený J. Arbesem

6. text opery

7. sborník textů různých autorů

Tajenka: krátký novinový článek, který se zabývá aktuálním tématem zábavnou formou

5. Na základě následujících textů a získaných znalostí srovnaj tvorbu J. Nerudy a V. Hálek.

A

Přilétlo jaro z daleka

a všude plno touhy

vše tlačilo se k slunci ven

že snilo sen tak dlouhý. V. Hálek

B

Tak divně jaro počínává

mrak po nebi se plazí

a celá příroda si vzdychá,

že to až v srdci mrazí. J. Neruda

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

10. Literární generace 2. poloviny 19. století

Pracovní list 10B

Jan Neruda: *Povídky malostranské*

1. Doplň do textu chybějící slova

Jan Neruda se narodil, pocházel z poměrů, nedostudoval práva a poté, co vystřídal různá zaměstnání, pracoval jako redaktor Ačkoli prožil několik milostných vztahů, zůstal sám. Jednou z jeho lásek byla spisovatelka Jako básník byl zpočátku Jeho první sbírka byla čtenáři i kritikou přijata negativně. Teprve svou 3. sbírkou si přízeň získal. Ve sbírce záměrně zaměřuje pojmy:, což je báseň se smutným dějem a tragickým koncem, a, což je žertovně laděná báseň. Z jeho prozaických děl jsou nejznámější Jde o soubor povídek, ve kterých přibližuje úsměvné i tragické osudy malostranských obyvatel. Uvedme např. Neruda je zakladatelem nového publicistického žánru, říkalo se mu také, protože měl v novinách své stálé místo na 1. straně pod čarou. K dalším slavným fejetonistům patří a

2. Ukázky a úkoly

A

Brzy jsem zvěděl vše. Pan Vojtíšek prý nebyl ani chud. Pan Vojtíšek prý měl tam za vodou, na Františku, dva domy. To prý ani není pravda, že bydlí pod Hradem, někde v Brusce.

Blázny si dělal z dobrých malostranských sousedů! A po tak dlouho!

Nastala rozhořčenost. Mužští se zlobili, cítili urážku, styděli se, že byli lehkověrní.

„Darebák!“ pravil jeden.

„Je pravda,“ rozumoval druhý, „viděl ho někdo žebrat v neděli? To byl nejspíš doma ve svých palácích, a jedl pečeně.“

Ženské ještě váhaly. Dobrá tvář páně Vojtískova zdála se jim přec příliš upřímná.

Ale přišel dodatek zvěsti. On prý má také dvě dcery a ty prý dělají slečny. Jedna prý má lajtnanta a druhá chce jít k divadlu. Nosí jen samé rukavičky a jezdí do Stromovky.

To rozhodlo i u ženských.

1. Uveď **název** povídky.
2. Charakterizuj ukázkou z hlediska **času** a **prostoru**.
3. Charakterizuj **hlavního hrdinu**.
4. Co bylo **příčinou** situace, která je zachycena v ukázce?
5. Jak příběh **skončil**?
6. Kdo je **vypravěčem** příběhu?
7. Větu označenou kurzívou převed' do **nepřímé řeči**.
8. V jakém **tvaru** je přídavné jméno *chud*? Vytvoř tvary pro ženský a střední rod.
9. Slova *zvěděl*, *lehkověrní*, *zvěst* v textu nahraď **synonymy**. K jaké vrstvě slovní zásoby tato slova patří?
10. Jak vyjádřil autor **pochybnosti** o pravdivosti tvrzení?

B

Neříkali mu tak vždycky, až po jisté příhodě, ale ta byla tak divná, že přišla i do novin. Vlastně se jmenoval pan Heribert a křestním jménem svým nějak zcela obyčejně, jenže už nevím jak. Pan Heribert byl lékařem, totiž abych pravdu mluvil, on byl skutečně promován na doktora medicinae, ale neléčil pranikoho a praničeho.

C

Bylo tomu právě také tak asi čtvrt roku, co se pan Vorel byl přistěhoval do Ostruhové ulice; přicházel odněkud z venkova. Nevěděli o něm nic, než že je synem mlynáře; snad by jim sám pověděl víc, a to ochotně, ale neptali se ho. Jevili naproti němu veškerou pýchu domorodců, byl jim cizí.

1. Uveď **názvy povídek**, ze kterých jsou ukázky.